

פ ר ט י כ ל מ ס י 1/43

מישיבת ועדת הפנים, ביום ג', ד' באב תשי"ד

3.8.1954

ה. מגורי-כהן	היו"ר ג. חת
ב. מועדי	ע. אסף
ג. פלש	א. כהן
א. פרי	א. כלפון

נוכחתי:

מר גלאס - משרד המשפטים
מר סילברסטון - משרד הפנים

מוזמנים:

- (1) פניית סיעת מפ"ם בעיריית טבריה
- (2) חוק לתיקון פקודת בנין ערים, תשי"ד-1954
- (3) חוק לתיקון פקודת העיריות תשי"ד-1954

סדר היום:

(1) פניית סיעת מפ"ם בעיריית טבריה

היו"ר ג. חת: נתקבל בוועדה מברק מסייעת מפ"ם בעיריית טבריה, בענין "הרפת ידים" של ראש העירייה בגד נציג מפ"ם בעירייה. הסיעה מבקשת לסגור משלחת לחקירת התנהגותו של ראש העיר ולהפסיק כהונתו. אני מבין מהעיתונות שבינתים התפטרו הם, וגם חבר הכנסת פרי מסכים שלא נטפל בזה.

הוחלט: להסיר את הענין מסדר היום.

(2) חוק לתיקון פקודת בנין ערים, תשי"ד-1954

היו"ר ג. חת: היתה לי סיחה עם שר הפנים בענין הצעתה של עיריית חיפה, על הקמת שלשה מחוזות לערים הגדולות. שר הפנים מתנגד לעצם הענין, אולם ביקש להופיע בפני הוועדה ולהסביר את דעתו. מכיון שלא יכול להופיע היום, נדחה את הדיון בסעיף זה לסבוע הבא.

הוחלט: לדחות את הדיון לישיבת הוועדה בסבוע הבא.

(3) חוק לתיקון פקודת העיריות, תשי"ד-1954

סעיף 60(ב)

היו"ר ג. חת: לח"כ פרי יש הסתייגות כללית. הצעתו - שוועדה זו תהיה ככל הוועדות.

א. פרי: בסעיף קטן (3) אני מביע להסאיר רק את הסיפא, החל מהטלים, כל חברי הוועדה יהיו חקלאים.

הוחלט: בסעיף קטן (5) - (א) במקום המלים "לאסיפה הכללית" לכתוב "לנהל את הבחירות".

(ב) אחרי הנקודה-פסיק, אחרי המלים "פקיד בחירות" להוסיף את המלה "גם" ואחרי המלים "לאסיפה הכללית" לכתוב "של החקלאים".

סר גלמס: בקשר לסעיף קטן (6) נתקבלתי בפעם הראשונה בבעיית הטנין החוקי. לאחר בירור נתגלה שגם אין טפרטים מהו טנין חוקי, הרי זה הרוב הטוחלט של כל האנשים שרשמים להשתתף באסיפה הכללית. פקיד הבחירות צריך לדעת מה המספר הכולל של החקלאים הרשמים להשתתף באסיפה הכללית. נכון שיטבה הורגה מפורטת בקשר לפנין חוקי בוועדות או במועצה; אבל כגון מנחנו נמצאים במסגרת של האסיפה של החקלאים.

הוחלט: לכתוב בסעיף קטן (6): "לא נוכח רוב מספר החקלאים".
להוסיף בסוף הסעיף: "פקיד הבחירות יטב-רואה באסיפה הכללית".

היו"ר ג. חת: בסעיף קטן (7) מופיעות שתי גרסות, מולט בעצם גרסה ב' מינה קיימת יותר עכשיו, ונשמרת גרסה א'.

סר גלמס: יש שמלה, איך לבצע את היחסיות של הבחירות.

היו"ר ג. חת: אני מציע לכתוב את הדברים בשני סעיפים. בתור כלל נקבע דבר כזה, אבל אם עד זמן מסויים תבוא דרישה של 35% של כלל החקלאים לקיים בחירות יחסיות, אז ייעשה טעה וצריך לפרט מה ייעשה וכיצד, כי לא ייתכן שבאסיפה הכללית תבוא פטיציה.

ע. א. סר: אני מציע שכאן יימסר רק תוך כמה זמן צריך להגיש את הבקשה, ושר הפנים יתקין תקנות.

סר גלמס: מה יכול להיות המספר המקסימלי של משתתפים באסיפה של חקלאים, למעשה?

ע. א. סר: יכולים להיות גם 200 איש. בעלי זכות, יש רבים יותר.

היו"ר ג. חת: אמרנו שהמועצה צריכה את זה 20 יום לפני זה, ושר הפנים צריך לקבוע זאת 10 ימים לפני זה. השמלה היא, אם יש קשר בין הדברים האלה.

ע. א. סר: אני חושב שקודם צריך לקבוע אם הן יחסיות או לא, ומחר-כך לקבוע את המספר.

הוחלט: לבסח סעיף-קטן (7): "הבחירות יהיו שוות, ישירות וחשאיות... מולם אם שלשים יום לפני היום הקבוע תוגש בקשה של 35% תהיינה יחסיות ותיערכנה לפי תקנות שיתקין שר הפנים".

ע. א. סר: אני מציע שנכתוב דבר יותר כולל - ששר הפנים יתקין ויפרסם תקנות בכל הנוגע לבחירות אלו.

היו"ר ג. חת: אבל צריך אז לציין, שלפחות שלושים יום לפני המועד תיסגר רשימת הבוחרים.

סר גלמס: גם זאת נוכל לקבוע בתקנות. אם טיטו יטען שלא נתנו לו להצביע אף על פי שהוא חקלאי, יוכל לפנות בג"צ.

היו"ר ג. חת: הבעיה מתעוררת, כשיש בחירות יחסיות.

ע. א. סר: אין מוצא ממסר לפרסם רשימה של בעלי הזכות הכללית. מסר לערעור, הייתי מסתפק שבשאר זאת לתקנות.

היו"ר ג. חת: אפשר לקבוע שהיום הקובע הוא היום הקובע הרגיל, כמטענותו בסעיף 2, פרט למקרה הראשון, של בחירות ראשונות - שבו השר יחליט.

הוחלט: לקבל את הצעת היו"ר אוועדה כנ"ל.

א.פ.

היו"ר ג. חת: נקבע בסעיף קטן (6) שתוך 15 יום מיום מינויו, פקיד הבחירות צריך לפרסם את רשימת החקלאים הרשומים לבחור. אפשר להוסיף שאם תוך 15 ימים אחרי זה באה דרישה לקיים בחירות יחסיות, הוא יכול לדחות את מועד הבחירות ל-30 יום נוספים.

ע. א.פ.: אני מציע שנקבע רק מה התאריך המאוחר ביותר מיום מינוי הפקיד בו צריכות להתקיים הבחירות, ותוך כמה זמן צריכה לבוא דרישה לקיים בחירות יחסיות.

היו"ר ג. חת: הפקיד צריך לקבוע זאת לא יאוחר מ-70 יום, אבל לא לפני שעבר הזמן לדרישה לבחירות יחסיות.

- הוחלט: א)** לא יאוחר מ-15 יום מיום מינוי הכינוי - בפעם הראשונה - או מיום היבחרה של המועצה, פקיד הבחירות צריך לפרסם את רשימת החקלאים.
- ב)** לא יאוחר מ-15 יום מיום פרסום רשימת הבוחרים צריכה לבוא דרישה לבחירות יחסיות.
- ג)** פקיד הבחירות יפרסם דבר קיום בחירות יחסיות או לא-יחסיות, לא יאוחר מ-7 ימים אחרי מועד הגשת הדרישה.
- ד)** קביעת מספר החברים - לא יאוחר מ-10 ימים מתום המועד להגשת הדרישה לבחירות יחסיות.
- ה)** שר הפנים יאשר את המספר, לא יאוחר מ-10 ימים נוספים.
- ו)** מועד הבחירות ייקבע ע"י פקיד הבחירות, לא יאוחר מ-70 יום מיום מינוי או מיום היבחרה של המועצה; אך לא לפני גמר הזמן להגשת הדרישה לבחירות יחסיות ולפני קביעת מספר חברי המועצה.
- ז)** פרסום המועד והמקום - לפחות 7 ימים לפני המועד.
- ח)** פקיד הבחירות יהיה הפוסק האחרון בעניני ערעורים.

היו"ר ג. חת: אני מציע שכל הפרטים האלה יפורסמו בתוספת, ואז אולי נקבע שבפרטי התוספת יכולים לחול שינויים על-ידי השר או על-ידי בית-משפט - ועל כך עוד נחשוב.

- הוחלט: א)** הדברים האמורים שבסעיף 6ב' (ג) ייסגרו בגוף החוק.
- ב)** עניני פרוצדורה יועברו לתוספת, עם סטבות לשר הפנים לשנות מועדים במקרה הצורך.

(המשך הישיבה - רשמה עע)

לפני כן רשם אפ.

ע.ע.

הוחלט להעביר לתוספת את סעיף 360(ג)(8) ולהוסיף אחריה הסלה "המועמדים" את המלים: בבחירות שאינן יחסיות".

היו"ר נ. חת: אני מציע שגם סעיף-קטן (9) יעבור לתוספת.

מר טילברסטון: אני מציע שסעיף-קטן (9) יזאר בגוף החוק, כי המדובר לא בפרוצידורה של בחירות, אלא על העיקרון שלכל נציג יהיה גם סגן.

היו"ר נ. חת: לאחר שקיבלנו את הצעת חבר-הכנסת אסף, שהשר רשאי לשנות בתוספת רק את המועמדים, אין כל סכנה להעביר לתוספת את כל העניינים הנוגעים לבחירת הנציגים החקלאיים.

הוחלט: א. סעיף 360(א) ו(ב) ייקבע בחוק. כל ענייני הוועדה החקלאית, הרכבה, תפקידיה וסמכויותיה יפורטו בתוספת. בגוף החוק יצויין מה יכול שר הפנים לשנות בתוספת.

ב. להוסיף בסעיף 360(ג)(9) אחריה הסלה "סגן" את המלים: "שיבוא לסקרים האמורים בסעיף 12".

ע. אסף: אני מציע להוסיף בסעיף-קטן (11) את המלים: "ובלבד שהוא מוסיף להחזיק בשטח".

היו"ר נ. חת: אני חושב, שהצעת חבר-הכנסת אסף סבירה, כיון שאם האדם חדל להיות חקלאי הוא אינו יכול לבחור ולהיבחר לוועדה החקלאית.

ח. סיגורי-כהן: מה הדין במקרה של שותפות?

א. פרי: ומה הדין במקרה של בעלות ע"י חברה, כאשר הבעלות משותפת לאנשים זרים?

מר גלט: בנוגע לשותפות, הייתי מציע להבריל בין סעיף 360(א)1 ל-360(א)2 ולקבוע את זכות הבחירה לוועדה החקלאית רק לאדם שיש לו בעלות על שטח של שני דונם לפחות. לא שמעתי על כך שגוף מאוגד יכול לבחור לגוף מוניציפאלי.

היו"ר נ. חת: אני חושב שיש מקום לכלול גם שותפים, ובלבד שלכל אחד מהיה יחידת שטח מעובדת בת שני דונמים.

ע.ע.

לדעתי, אם קבענו כי חקלאי הוא בעל אדמה חקלאית בחחום עירייה, פירושו הדבר גם לגוף מספטי יש זכות לבחור ולהיבחר.

מר גלס: מתעוררת בעית הסכמים המוחכרים ע"י קרן הקיימת לישראל.

מר סילברסטון: בסעיף 2 של פקודת העיריות המתוקנת ישנה הגדרה האומרת, כי בעל נכס כולל גם חוכר וחוכר משנה למשך תקופה של שלוש שנים לפחות.

ביחס לחברה, גם אני חושב שצריך לתת לה זכות לבחור, אבל לא להיבחר.

אשר לזותפות, אני חושב שצריך לתת זכות הצבעה לכל שותף ללא כל הגבלה.

ע. אסף: בדרך כלל, האדמה רשומה על שם ראש המשפחה, זאת אומרת שאנו שוללים את זכות הבחירה מהנשים. אני מציע לקבוע, שכאשר מדובר על חקלאי, הכוונה לחקלאי ולבח זוגו.

היו"ר נ. חת: אני מציע לקבוע את זכות ההצבעה לוועדה החקלאית לכל מי שמחזיק או מעבד יחידת שטח בת שני דונמים, במקרה של שותפות בת שני אנשים על שטח של 3 דונם, תיקבע זכות הבחירה לפי סדר הרישום, או לפי הסכם ביניהם.

אשר לחברות, אני מציע להוסיף בסעיף 260(ג) 3 אחרי המלים "כל חברי הוועדה יהיו חקלאיים" את המלים: "ובמקרה שהחקלאי הוא גוף מספטי - נציגיו".

מר גלס: בקשר לשותפות, אני מציע לקבוע שרק לאחד מהם יש זכות הצבעה, שקביעתו תוסדר ע"י הסכם בין השותפים, וכאין הסכם יקבע פקיד הבחירות מי רשאי להצביע.

מר סילברסטון: אני מציע לקבוע לגבי שותפות כפי שהיו"ר מציע לקבוע לגבי חברות - זכות הבחירה תהיה לנציג השותפות, ואם לא הגיעו לידי הסכם ולא הודיעו על הנציגות, יפסידו את זכותם.

אשר להצעת חבר-הכנסת אסף, אין זה הגיוני לקבוע שלגבי שותפות יש זכות בחירה רק לנציג אחד ולגבי משפחה יש זכות בחירה לשנים, גם לבעל וגם לאשה. במקרה שתקבל הצעת חבר-הכנסת אסף שגם לחקלאי וגם לאשתו יש זכות בחירה, צריך לקבוע שגם לכל שותף יש זכות בחירה.

היו"ר נ. חת: אם תתקבל הצעה, כי זכות הבחירה תינתן לפי יחידת שטח בת שני דונמים, תיפתר סמילא גם הבעיה שהציג חבר הכנסת אסף.

ע.ע.

ע. אסף:

אני עומד על הצעתי, כי במקרה של שותפות תהיה זכות הבחירה רק לנציג אחד; במקרה של בעלות ע"י משפחה, תהיה זכות הבחירה גם לבעל וגם לאשה.

היו"ר נ. חת:

אני מציע שנחשוב על הצעת חבר-הכנסת אסף ונחזור לדון בכך לאחר גמר הדיונים.

הוחלט לדחות את ההצבעה בקשר לזכות הבחירה במקרה של בעלות ע"י 1. שותפות; 2. חברה; 3. בעל ואשה.

ח. מיגורי כהן:

כדי למנוע סרירות, אני מציע לכתוב בסעיף-קטן (12) במקום המלים "ואם לדעת שר הפנים אין ארגון כזה" את המלים: "ואם אין ארגון כזה".

היו"ר נ. חת:

ומי יקבע זאת? אינני מציע לקבל את הצעת חבר הכנסת מיגורי כהן.

הוחלט לדחות את הצעת חבר-הכנסת מיגורי-כהן למחוק בסעיף-קטן (12) את המלים "לדעת שר הפנים".

הסתייגות: ח. מיגורי-כהן.

היו"ר נ. חת:

בקשר לסעיף 60ב(ד), הוועדה לא החליטה על בחירת סגנים. אני מציע לכתוב: "יושב-ראש הוועדה וסגן היושב-ראש".

הוחלט לבסח את סעיף 60ב(ד) כדלקמן:

"לוועדה יהיו יו"ר וסגן יו"ר, שיתמנו ע"י המועצה מתוך רשימת המועמדים שהוועדה תציע, והמועצה רשאית לדרוש..."

היו"ר נ. חת:

אני מציע לחשוב אם סעיף-קטן (ד) יהיה בגוף החוק או בתוספת.

ח. מיגורי-כהן:

בקשר לסעיף-קטן (ט), אני מציע להוסיף את המלים: "ולא יוצאו מקופת העיריה לשום מטרה אחרת".

מר גלס:

ההצעה מיותרת, כי ראש העיריה חייב להוציא את הכספים במסגרת החקציב.

ע. אסף:

האם אפשר להוציא מהכספים האלה על סליל כבישים לאדמות חקלאיות?

היו"ר נ. חת:

את החשובה לשאלת חבר-הכנסת אסף אפשר למצוא בהגדרת המונח "ענין חקלאי".